

Variables

Kuninkaansaari,
Helsinki

20th August – 30th
September 2020

Artists:

Ilmari Paananen

Suvi Tuominen

Emil Santtu Uuttu

Curator:

Riikka Thitz

Contents

- 4 On geomorphisation
Riikka Thitz
- 8 Näköala
Emil Santtu Uttu
- 14 Performing paradox
Suvi Tuominen
- 18 Keskustelu Otavan
kirkkokiviltä takaisin autolle
Ilmari Paananen &
Emil Santtu Uttu
- 20 Artworks / Teokset
- 22 Bios

On geomorphisation

Riikka Thitz

I try to sense my movements on a scale relative to my body.¹ The ferry that takes me to Kuninkaansaari moves only a fraction of a distance in comparison to the Earth's rotation on its axis as it orbits around the Sun. Once I'm on the island, I walk on a surface that was formed during the Paleoproterozoic Era, 2 500 to 1 600 million years ago, as is the case with a majority of the Finnish bedrock. Kuninkaansaari rose from the Littorina Sea – a geological brackish water stage of the Baltic Sea – about 8 000 to 4 000 years ago, following the most recent Ice Age. It continues to do so as I stand here. In Helsinki, land uplift totals 40 centimetres per century.

Some tens of thousands of years from now, the Ice Age will return, covering Fennoscandia with a slab of ice two kilometers thick, forcing the bedrock to sink. The sea levels proceed to ebb and flow and the tectonic plates continue their eternal dance. While touching the rocky surface of the island I can try to grasp the immensity of deep time: the arc of non-human history that shaped the world as I perceive it.

What kinds of temporalities do these immense rhythms of the geological masses, impossible to perceive in the lifespan of a single human, propose? How to allow my body to surrender to a landscape that (to paraphrase dramatist Heiner Müller) is looking forward to the gradual disappearance of the human as a species?

Writer Astrida Neimanis describes the current human condition as a 'tragedy of the post-human future': the struggle with coming to terms with the inevitable non-presence of our species on the planet, our traces outliving human existence, and the absence

that will be understood only through unreadable fragments, future fossils:

"The Anthropocene is many things - a proposed geological era, a discursive object, a bridge across scholarly disciplines, a proclamation of human exceptionalism, a miscalculated if necessary flattening of all people into a homogenous group. But, in each of these cases, the Anthropocene is fundamentally an index of human relationships to time, situation, and feeling."²

Although most scientists or thinkers will try to steer clear of the very human tendency to anthropomorphize, geologist Marcia Bjornerud proposes a way of getting a feel for deep time: by "geomorphising", feeling and rediscovering the history of the Earth that is imprinted on humans. Our species' existence is archived in the layers of the Earth and the molecular structure of water, moving in a set of systems that prove hard to fathom.

Space is often understood by travelling through it, as suggested by social scientist and geographer Doreen Massey. The surface of the Earth or the sea is identified by the space itself, making space seem more material than time. Temporality, on the other hand, seems to be easier to conceive as an abstraction, a dimension created by relations. I can see space spreading out in front of me and around myself, as an "extension" and as materiality. The way of imagining space as a landscape brings about the idea of space as a surface, something continuous and given, further emphasized by maps; encouraging me to perceive places, people and cultures as something lo-

¹ Thought experiment inspired by Doreen Massey.

² Neimanis 2018, 190.

cated on a surface, immobile and waiting for my arrival. Space-time, however, is a formation of momentary trajectories and multiple histories.

Bjornerud describes how geological time follows diverse rhythms: the cyclical and recurrent, the linear and the singular. Some rules regulating the Earth's organisms such as gravity are invariable; some, like climate, follow a slow cycle over time, while others such as the biosphere change steadily and irreversibly. Some are sudden but devastating in effect, like meteorite impacts.

Even the most object-like objects of the universe are nothing but extremely slowly unfolding, durational events. Theoretical physicist Carlo Rovelli illuminates how even the hardest of rocks are merely complicated quantum oscillations, momentary interplays of forces, processes that are able to retain their form only for a certain amount of time. The world consists of passing sounds and waves crossing the seas.

The starting point for my research for the Island of Relations course organised by the Academy of Fine Arts, and the subsequent project, *Variables*, was the concept of landscape dramaturgy. Researcher and writer Ana Vujanović describes landscape dramaturgy as a metaphor that has a strong epistemic rationale, grounded in the rethinking of the gaze as well as the agency of the human in the world.

The traditional Western idea of a landscape refers to the Earth's surface as something intended for human habitation and exploitation. Landscape dramaturgy proposes that we should instead accept a new notion of landscape as a morphology of the Earth's surface which is not defined by human needs and purposes. It approaches artworks as wide, composite, and tentative

spaces of cognition, affection, and sensation.

When including dramaturgical analysis in my curatorial thinking, I'm consciously utilising a tool originating in the performing arts that provides a way to analyse and perceive the temporal structure and components of the phenomena present on Kuninkaansaari island. It has been a way to approach the following works and concepts that examine and operate in and with various spatio-temporal processes.

Video artist, performer Ilmari Paananen's performance *Maiseman Aika* (in English: *Time of the Landscape*) takes place on Kuninkaansaari on Saturday 22nd August.

Artist, archaeologist, dancer and performer Suvi Tuominen's performance "...with a blank, a root, a shovel and rust." can be experienced in various locations on Kuninkaansaari over four Fridays: 21st August, 28th August, 11th September, and 18th September.

Dramaturge Emil Santtu Uuttu has written an essay *Näköala* (in English: *View*) on the effect of time on landscape and Finnish written language. The text can be read in this publication as well as online on the University of the Arts website uniarts.fi/saari-2020/

SOURCES

Discussions with artists Ilmari Paananen, Jaakko Pietiläinen, Emil Santtu Uuttu, and Suvi Tuominen

Bjornerud, Marcia. *Reading the Rocks: The Autobiography of the Earth* (New York: Basic Books, 2006).

Lehmann, Hans-Thies. *Draaman jälkeinen teatteri* (Helsinki: Like, 2009).

Malzacher, Florian: "Feeling alive. The Performative Potential of Curating". In Malzacher, Florian & Warsza, Joanna: *Empty Stages, Crowded Flats: Performativity as Curatorial Strategy* (London: Live Art Development Agency, 2017).

Massey, Doreen. *Samanaikainen tila* (Tampere: Vastapaino, 2008).

Nancy, Jean-Luc. "Uncanny Landscape". In: *The Ground of the Image* (New York: Fordham University Press, 2005).

Neimanis, Astrida, "Water, a Queer Archive of Feeling". In: Stefanie Hessler, ed., *Tidialectics: Imagining an oceanic worldview through art and science*. (Cambridge: MIT Press, 2018).

Numminen, Katariina; Kilpi, Maria; Hyrkkänen, Mari (eds.): *Dramaturgiakirja: kaikki järjestyy aina*. (Helsinki: Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu, 2018).

Rovelli, Carlo. *Ajan luonne* (Helsinki: Tähtitieteellinen yhdistys Ursa, 2018).

Vujanović, Ana: "Landscape dramaturgy: Space after perspective". In: Ingri Midgard Fiksdal (ed.), *Thinking Alongside* (Oslo: The Oslo National Academy of the Arts, 2018).

Vujanović, Ana: "Meandering together: New problems in landscape dramaturgy". In S. Umathum, J. Deck (eds.), in *Postdramaturgien* (Berlin: Neofelis Verlag, 2019).

David Farrier and Aeon: "How the Concept of Deep Time Is Changing". *The Atlantic*, 31.10.2016. <https://www.theatlantic.com/science/archive/2016/10/aeon-deep-time/505922/>

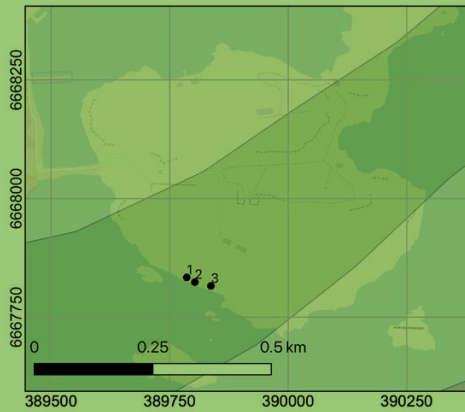
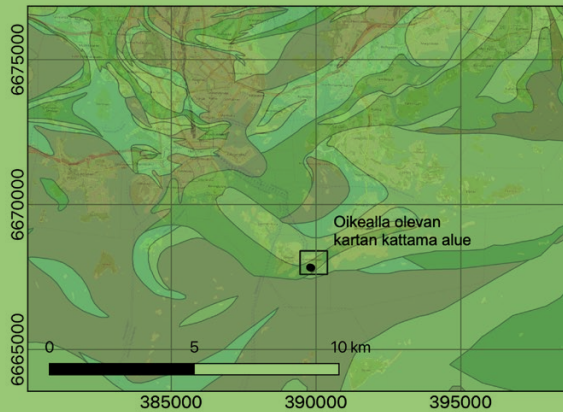
Ilmasto-opas.fi. Land uplift counteracts sea level rise on the Finnish coast, 10.9.2013. <https://ilmasto-opas.fi/en/ilmastonmuutos/suomen-muuttuva-ilmasto/-/artikkeli/338246aa-d354-4607-b087-cd9e0d4a3d04/maankohoaminen-hillitsee-merenpinnan-nousua-suomen-rannikolla.html>

Landscape Dramaturgy - A seminar in Four Parts. BIT Teatergarasjen, Bergen, 27.-28.10.2017. <http://bit-teatergarasjen.no/program/arrangementer/landskapsdramaturgi/>

Näköala

Kuninkaansaaren lounaanpuoleinen ranta

Emil Santtu Uuttu

• Tekstissä mainitut koordinaattipisteet

Kallioperäkartan kivilajit

Amfiboliitti	Mafinen vulkaaninen kivi
Biotiittipitoinen gneissi	Mikrokliinigraniitti
Gabro	Kvartsi-maasälpagneissi
Granodioriitti	Kvartsi-maasälpäliuske

Pohjakartan kivilajit: GTK DigiKP200k
Pohjakartta: OpenStreetMap
Koordinaatisto: ETRS-TM35-FIN
Laadittu QGIS:llä

I OSA

1. Koordinaatit 6667834 N, 389786 E

Kuninkaansaaren pohjoisosan valtakivilaji on keskirakeinen, suuntautunut syväkivi, harmaa granodioriitti, jota leikkaavat punaiset, karkearakeiset ja paikoin voimakkaasti poimuttuneet graniittijuonet. Juoni syntyy, kun kivisula jäähtyy kallioperän raoissa nopeammin kuin syvemmällä magmasäiliössä, mutta hitaammin kuin maanpinnalla. Kivisula jäähtyy satojen tai tuhansien vuosien aikana. Kuninkaansaaren graniittiset juonet ovat syntyneet hieman yli 1800 miljoonaa vuotta sitten. Muut saaren kivilajit ovat jopa yli 100 miljoonaa vuotta vanhempia.

2. Koordinaatit 6667824 N, 389803 E

Harmaa granodioriitti ja saaren eteläosan kallioperää hallitsevat vanhemmat metavulkaaniset kivilajit kohtaavat saaren lounaanpuoleisella rannalla. Vulkaaninen kivi on peräisin muinaisen valtameren saarikaaresta, joka on puristunut mantereista kuoren kappaletta vasten. Työntö on sulattanut maankuoren syvempiä osia ja synnyttänyt granodioriittista magmaa, joka on tunkeutunut ylemmäksi kuoreen. Granodioriitissa voi myös havaita hiertopöimutusta, joka on syntynyt kiven ollessa noin 10-20 kilometrin syvyydessä.

3. Koordinaatit 6667816 N, 389837 E

Pöörityneistä, sekalaisista irtokivistä kalliopoukamaan muodostunut rantakivikko pienen kalliuseinämän vieressä. Pehmeäpiirteiset rantakivet syntyvät, kun tuuli, vesi ja lämpötilavaihtelut rapauttavat kalliota. Rapautuminen ja kerrostaminen oli nopeampaa ennen kasvillisuuden syntyä. Vesi kuljettaa, lajittelee ja kerrostaa kiviä ja ajan kuluessa hioo kivien ääret. Rantakivien ikähajonta voi olla miljardeja vuosia. Parin metrin mittainen pohjukka pikkukiviä, aaltojen kasaamaa rojua, keppejä ja kaislatup-

II OSA

1. Koordinaatit 6667834 N, 389786 E

Kuninkaansaaren pohjoisosan valtakivilaji on keskirakeinen, suuntautunut syväkivi, harmaa granodioriitti, jota leikkaavat punaiset, karkearakeiset ja paikoin voimakkaasti poimuttuneet graniittijuonet. Juoni syntyy, kun kivisula jäähtyy kallioperän raoissa nopeammin kuin syvemmällä magmasäiliössä, mutta hitaammin kuin maanpinnalla. Kivisula jäähtyy satojen tai tuhansien vuosien aikana. Kuninkaansaaren graniittiset juonet ovat syntyneet hieman yli 1800 miljoonaa vuotta sitten. Muut saaren kivilajit ovat jopa yli 100 miljoonaa vuotta vanhempia.

2. Koordinaatit 6667824 N, 389803 E

Harmaa granodioriitti ja saaren eteläosan kallioperää hallitsevat vanhemmat metavulkaaniset kivilajit kohtaavat saaren lounaanpuoleisella rannalla. Vulkaaninen kivi on peräisin muinaisen valtameren saarikaaresta, joka on puristunut mantereista kuoren kappaletta vasten. Työntö on sulattanut maankuoren syvempiä osia ja synnyttänyt granodioriittista magmaa, joka on tunkeutunut ylemmäksi kuoreen. Granodioriitissa voi myös havaita hiertopöimutusta, joka on syntynyt kiven ollessa noin 10-20 kilometrin syvyydessä.

3. Koordinaatit 6667816 N, 389837 E

Pöörityneistä, sekalaisista irtokivistä kalliopoukamaan muodostunut rantakivikko pienen kalliuseinämän vieressä. Pehmeäpiirteiset rantakivet syntyvät, kun tuuli, vesi ja lämpötilavaihtelut rapauttavat kalliota. Rapautuminen ja kerrostaminen oli nopeampaa ennen kasvillisuuden syntyä. Vesi kuljettaa, lajittelee ja kerrostaa kiviä ja ajan kuluessa hioo kivien ääret. Rantakivien ikähajonta voi olla miljardeja vuosia. Parin metrin mittainen pohjukka pikkukiviä, aaltojen kasaamaa rojua, keppejä ja kaislatup-

paita, lautoja, pillejä ja muovirikaleita; tuhatvuotista jätettä ja viimevuotista ruokoa.

II OSA

Seisomme geologi Aku Heinosen kanssa Kuninkaansaaren lounaanpuoleisella rannalla. On maaliskuun alku ja taivas on pilviharmaa.

Heinonen sanoo, että hän on koko ammatillisen uransa ajan pyrkinyt näkemään maiseman ilman kasvillisuutta ja eläimiä. Hän sanoo, että nämä kivet ovat syntyneet yli miljardi vuotta ennen kuin mikään elollinen kehittyi maapallolla.

Se, mikä tässä näköalassa on samaa nyt ja kaksi tai kolme miljardia vuotta sitten, on laineileva, suolainen vesi ja tuulen, veden ja lämpövaihtelujen rapauttama kivi. Kivi on tummaa ja vaaleaa harmaata, meri siniharmaata.

Tällä saaren sivulla kallio on puurajasta mereen jääkausien verrattain sileäksi kulluttamaa. Saaren keskiosaa peittää kosteikko, metsä ja linnoitusrakennukset sekä karike ja humus, jotka ovat syntyneet viimeisimmän jääkauden jälkeen saarelle levittäytyneiden, siellä eläneiden ja lahonneiden puiden, kasvien ja eläinten kauan sitten hajonneista tai vielä hajoavista jäänteistä. Varputuppaat, sammalet, pensaat ja vesat, kauris, jonka Heinonen näkee puiden lomassa. Tästä katsottuna rantavesissä on etualalla viimekesäisiä joutsenia, kaukana merestä matalana nousevan luodon nokassa pieniä, etäiseksi jääviä vesilintuja. Täällä kiveä peittävät paikoin matalat jäkäläleipäret ja painanteissa kosteat sammalet, vesirajassa ohut levä.

Heinonen sanoo, että tämän maiseman kuvittelemisen ilman kaikkea tätä elollista tuottaa geologillekin suunnattomia vaikeuksia.

paita, lautoja, pillejä ja muovirikaleita; tuhatvuotista jätettä ja viimevuotista ruokoa.

III OSA

Seisomme geologi Aku Heinosen kanssa Kuninkaansaaren lounaanpuoleisella rannalla. On maaliskuun alku ja taivas on pilviharmaa.

Heinonen sanoo, että hän on koko ammatillisen uransa ajan pyrkinyt näkemään maiseman ilman kasvillisuutta ja eläimiä. Hän sanoo, että nämä kivet ovat syntyneet yli miljardi vuotta ennen kuin mikään elollinen kehittyi maapallolla.

Se, mikä tässä näköalassa on samaa nyt ja kaksi tai kolme miljardia vuotta sitten, on laineileva, suolainen vesi ja tuulen, veden ja lämpövaihtelujen rapauttama kivi. Kivi on tummaa ja vaaleaa harmaata, meri siniharmaata.

Tällä saaren sivulla kallio on puurajasta mereen jääkausien verrattain sileäksi kulluttamaa. Saaren keskiosaa peittää kosteikko, metsä ja linnoitusrakennukset sekä karike ja humus, jotka ovat syntyneet viimeisimmän jääkauden jälkeen saarelle levittäytyneiden, siellä eläneiden ja lahonneiden puiden, kasvien ja eläinten kauan sitten hajonneista tai vielä hajoavista jäänteistä. Varputuppaat, sammalet, pensaat ja vesat, kauris, jonka Heinonen näkee puiden lomassa. Tästä katsottuna rantavesissä on etualalla viimekesäisiä joutsenia, kaukana merestä matalana nousevan luodon nokassa pieniä, etäiseksi jääviä vesilintuja. Täällä kiveä peittävät paikoin matalat jäkäläleipäret ja painanteissa kosteat sammalet, vesirajassa ohut levä.

Heinonen sanoo, että tämän maiseman kuvittelemisen ilman kaikkea tätä elollista tuottaa geologillekin suunnattomia vaikeuksia.

III OSA

Maamiehen Ystävä on lauantaissä ilmestyvä nelisivuinen konservatiivinen piensanomalehti, jota julkaistiin Kuopiossa tammi-kuusta 1844 joulukuuhun 1855. Lehdessä julkaistaan moniosaisia opettavaisia jatkokertomuksia ja -juttuja sekä lyhyitä, vain maininnan mittaisia uutisia Suomesta ja ulkomailta. Lehden kaikki numerot ovat luetavissa Kansalliskirjaston digitaalisissa aineistoissa.

Maamiehen Ystävän nro 23 (07.06.1851) alkaa Maan Tutkinto -niminen juttusarja, joka käsittelee pääpiirteissään maan syntyä, maankuoren prosesseja ja elämän kehitystä. Ensimmäisessä kappaleessa kerrotaan, että sarja seuraa "paraita nyky-ajan luonnon tutkijoita, enimmäksen Agardh-nimistä Ruotsalaista." Jutun kirjoittajaa tai muita lähteitä ei mainita. Juttu viittaa ehkä kasvitieteilijä Carl Adolph Agardhiin (1785-1859), joka toimi Lundin yliopiston professorina ja myöhemmin Karlstadin piispana, tai hänen poikaansa, kasvitieteilijä Jacob Georg Agardhiin, joka seurasi isäänsä Lundin yliopiston professorina ja sittemmin Ruotsin parlamentin jäsenenä.

Sarja pyrkii kertomaan geologisista prosesseista sekä maan ja elämän synnystä lähestyttävästi ja Raamatun kanssa yhteensopivalla tavalla.

Jutussa kerrotaan että "Jäähtymällä syntynyt maan pinta oli alussa aiwan toisen lainen, kuin nykyinen manner. Maan pintana oli ainoastaan paljaita, puuttomia wuoria, suuria kiwiä ja aawoja wesiä. Ei siinä ollut mitäkään eläwätä olentoa, eikä yksin ruohonkaan rahtua. Wuoret oliwat luultawasti korkeammat, wedet awarammat ja tuli tunturit useammat silloin kuin nyt. Samoin oli ehkä ilmankin liike, tuuli ja ukkoinen, paljoa rajumpi ja woimakkaampi. Wesi wirtasi myös wuorien wälistä kowemmin ja ankarammin, kuin nyt."

III OSA

Maamiehen Ystävä on lauantaissä ilmestyvä nelisivuinen konservatiivinen piensanomalehti, jota julkaistiin Kuopiossa tammi-kuusta 1844 joulukuuhun 1855. Lehdessä julkaistaan moniosaisia opettavaisia jatkokertomuksia ja -juttuja sekä lyhyitä, vain maininnan mittaisia uutisia Suomesta ja ulkomailta. Lehden kaikki numerot ovat luetavissa Kansalliskirjaston digitaalisissa aineistoissa.

Maamiehen Ystävän nro 23 (07.06.1851) alkaa Maan Tutkinto -niminen juttusarja, joka käsittelee pääpiirteissään maan syntyä, maankuoren prosesseja ja elämän kehitystä. Ensimmäisessä kappaleessa kerrotaan, että sarja seuraa "paraita nyky-ajan luonnon tutkijoita, enimmäksen Agardh-nimistä Ruotsalaista." Jutun kirjoittajaa tai muita lähteitä ei mainita. Juttu viittaa ehkä kasvitieteilijä Carl Adolph Agardhiin (1785-1859), joka toimi Lundin yliopiston professorina ja myöhemmin Karlstadin piispana, tai hänen poikaansa, kasvitieteilijä Jacob Georg Agardhiin, joka seurasi isäänsä Lundin yliopiston professorina ja sittemmin Ruotsin parlamentin jäsenenä.

Sarja pyrkii kertomaan geologisista prosesseista sekä maan ja elämän synnystä lähestyttävästi ja Raamatun kanssa yhteensopivalla tavalla.

Jutussa kerrotaan että "Jäähtymällä syntynyt maan pinta oli alussa aiwan toisen lainen, kuin nykyinen manner. Maan pintana oli ainoastaan paljaita, puuttomia wuoria, suuria kiwiä ja aawoja wesiä. Ei siinä ollut mitäkään eläwätä olentoa, eikä yksin ruohonkaan rahtua. Wuoret oliwat luultawasti korkeammat, wedet awarammat ja tuli tunturit useammat silloin kuin nyt. Samoin oli ehkä ilmankin liike, tuuli ja ukkoinen, paljoa rajumpi ja woimakkaampi. Wesi wirtasi myös wuorien wälistä kowemmin ja ankarammin, kuin nyt."

ja että sen, joka nyt katsoo ympärilleen, on työläs käsittää, millainen maa alussa oli.

Löydän Maan Tutkinto -sarjasta kolme osaa, jotka on kaikki julkaistu kesäkuussa 1851. Kolmas osa päättyy kesken, mutta en löydä viimeistä osaa seuraavista numeroista.

Selaan digitalisoituja varhaisia sanomalehtiä ja luen otsikoita, silmäilen kertomusten aiheita, uutisia ja ilmoituksia. Vanhan kirjainlajin lukeminen tuntuu työläältä. Suomenkielinen lehdistö syntyi autonomisen suuriruhtinaskunnan aikoihin ja alkoi laajeta ja yleistyä 1820-luvulla. Useimmat jutut on painettu fraktuuralla, mutta osa on painettu antiikvakirjaimin. Niiden tutuus saa minut aina huohtamaan helpotuksesta, vaikka samaan aikaan niiden näkeminen näissä vanhoissa sanomalehdissä tuntuu toisaikaiselta, virheeltä tai anakronismilta. Kielioppi ja monien sanojen ja paikannimien kirjoitusasu oli vielä vakiintumaton. Sanomalehdissä ruodittiin toisten sanomalehtien oikeinkirjoitusta ja murteita. Maamiehen Ystävä, Sanomat Turusta ja Suometar julkaisivat näpäytyksiä ja ojennuksia, joissa eriteltiin lehdissä esiintyneitä kirjoitusasua, sanajärjestystä tai monikon taivutusta koskevia virheitä. Joissakin digitalisoiduissa sanomalehdissä nämä nuorta kirjakieltä koskevat riidat on korostettu siististi lyijykynällä.

Kun silmäilen vajaan kahdensadan vuoden takaista tekstimaastoa, minun on helppo havainnoida muutoksia. Joidenkin sanojen äkillisen synnyn ja esiintymisen avulla voin ajoittaa kokonaisia tekstejä. Yksittäisten sanojen, ilmaisujen tai kielioppisääntöjen sukupuutto mahdollistaa uusien ilmaisutapojen kehittymisen. Kirjallisten jäänteiden, kirjanpidon, pyhien tekstien, kirjeiden, päiväkirjojen, sanomalehtien ja kirjojen arkistoissa ja kirjastoissa muutokset kerrostuvat samaan tapaan kuin hiekka jokisuistossa tai meren rannalla. Jotkin muutokset ovat hitaita, asteittaisia ja alueellisia, kertymistä tai kulumista, yhdyssana- ja vokaalimuutoksia.

ja että sen, joka nyt katsoo ympärilleen, on työläs käsittää, millainen maa alussa oli.

Löydän Maan Tutkinto -sarjasta kolme osaa, jotka on kaikki julkaistu kesäkuussa 1851. Kolmas osa päättyy kesken, mutta en löydä viimeistä osaa seuraavista numeroista.

Selaan digitalisoituja varhaisia sanomalehtiä ja luen otsikoita, silmäilen kertomusten aiheita, uutisia ja ilmoituksia. Vanhan kirjainlajin lukeminen tuntuu työläältä. Suomenkielinen lehdistö syntyi autonomisen suuriruhtinaskunnan aikoihin ja alkoi laajeta ja yleistyä 1820-luvulla. Useimmat jutut on painettu fraktuuralla, mutta osa on painettu antiikvakirjaimin. Niiden tutuus saa minut aina huohtamaan helpotuksesta, vaikka samaan aikaan niiden näkeminen näissä vanhoissa sanomalehdissä tuntuu toisaikaiselta, virheeltä tai anakronismilta. Kielioppi ja monien sanojen ja paikannimien kirjoitusasu oli vielä vakiintumaton. Sanomalehdissä ruodittiin toisten sanomalehtien oikeinkirjoitusta ja murteita. Maamiehen Ystävä, Sanomat Turusta ja Suometar julkaisivat näpäytyksiä ja ojennuksia, joissa eriteltiin lehdissä esiintyneitä kirjoitusasua, sanajärjestystä tai monikon taivutusta koskevia virheitä. Joissakin digitalisoiduissa sanomalehdissä nämä nuorta kirjakieltä koskevat riidat on korostettu siististi lyijykynällä.

Kun silmäilen vajaan kahdensadan vuoden takaista tekstimaastoa, minun on helppo havainnoida muutoksia. Joidenkin sanojen äkillisen synnyn ja esiintymisen avulla voin ajoittaa kokonaisia tekstejä. Yksittäisten sanojen, ilmaisujen tai kielioppisääntöjen sukupuutto mahdollistaa uusien ilmaisutapojen kehittymisen. Kirjallisten jäänteiden, kirjanpidon, pyhien tekstien, kirjeiden, päiväkirjojen, sanomalehtien ja kirjojen arkistoissa ja kirjastoissa muutokset ferrostuvat samaan tapaan kuin hiekka jokisuistossa tai meren rannalla. Jotkin muutokset ovat hitaita, asteittaisia ja alueellisia, kertymistä tai kulumista, yhdyssana- ja vokaalimuutoksia.

toksia. Ennen niin yleinen W-kirjain esiintyy enää nimistöissä ja yksittäisissä lainasanoissa. Moni i ja tavu on kadonnut, tulivuoret ovat korvanneet tuli tunturit.

Kohta kerrallaan kaikki muuttuu. Mutta enimmäin aikaa minun on vaikea osoittaa taitetta tai rajaa muutokselle. Katson ympärilleni tässä rannalla, enkä ole varma, mikä vielä on samaa tässä paikassa.

Suometaren 31. nrossa (05.08.1851) on polveileva Maamiehen Ystävän ja Sanomat Turusta keskinäistä oikeinkirjoituskiistaa koskeva lehtikirjoitus, joka päättyy odottamatta pitkään siteeraukseen.

”Seuraa M. Y:stä loppu kirjoitukseen Maan Tutkinto, josta puhutaan vuorista, ja jonka viimeiset sanat ovat seuraavat: „Niin on nyt silminnähtävä, miten monta motumaista (?) eläin- ja kaswupolwea ja laatua maalla on elänyt ja häwinnyt toinen toisensa perästä, ennen kuin maa sai nykyisen muotonsa. Myös nykyisetkin maan asujamet owat ehkä kerran häwiäwiä maalta, ja tulewat uudet asujamet löytäwät ehkä nykyisien asukkaiden kiwettyneitä jäännöksiä samoin, kuin me olemme löytäneet, ja tulewat kuin mekin tietämään, ett’ei ole pysyväistä siaan maan päällä.”

*

(Dramaturgi Emil Santtu Uuttu ja geologi Aku Heinonen vierailivat Kuninkaansaarensa 03.03.2020. Uuttu kirjoitti esseeseen vierailun pohjalta.)

Ennen niin yleinen W-kirjain esiintyy enää nimistöissä ja yksittäisissä lainasanoissa. Moni i ja tavu on kadonnut, tulivuoret ovat korvanneet tuli tunturit.

Kohta kerrallaan kaikki muuttuu. Mutta enimmäin aikaa minun on vaikea osoittaa taitetta tai rajaa muutokselle. Katson ympärilleni tässä rannalla, enkä ole varma, mikä vielä on samaa tässä paikassa.

Suometaren 31. nrossa (05.08.1851) on polveileva Maamiehen Ystävän ja Sanomat Turusta keskinäistä oikeinkirjoituskiistaa koskeva lehtikirjoitus, joka päättyy odottamatta pitkään siteeraukseen.

”Seuraa M. Y:stä loppu kirjoitukseen Maan Tutkinto, josta puhutaan vuorista, ja jonka viimeiset sanat ovat seuraavat: „Niin on nyt silminnähtävä, miten monta motumaista (?) eläin- ja kaswupolwea ja laatua maalla on elänyt ja häwinnyt toinen toisensa perästä, ennen kuin maa sai nykyisen muotonsa. Myös nykyisetkin maan asujamet owat ehkä kerran häwiäwiä maalta, ja tulewat uudet asujamet löytäwät ehkä nykyisien asukkaiden kiwettyneitä jäännöksiä samoin, kuin me olemme löytäneet, ja tulewat kuin mekin tietämään, ett’ei ole pysyväistä siaan maan päällä.”

*

(Dramaturgi Emil Santtu Uuttu ja geologi Aku Heinonen vierailivat Kuninkaansaarensa 03.03.2020. Uuttu kirjoitti esseeseen vierailun pohjalta.)

Performing paradox

Suvi Tuominen

Experimentations on "vast surface gaze"

Dear island,

Space bends in perception, past hides in your soil and you unfold as a complex landscape. On you, time lures in between material encounters as a fragmented but yet particular abstraction. Past moves back and forth, and the chronology of things collapses with each step I take on you. The totality of your landscape escapes my memory and vision. The more steps I take on your surfaces the more I realise that performing with you is simply an impossibility. My years are not merely enough to perform with your deep abyss of time. I can only place myself on your surface and perform with what the eye can see. I ask how to sublimate these sensible frictions I have of you to a human audience, to their eyes?

The posture of your landscape with its horizontal width and layered depth can be conceived as the complete opposite of those postures of social environments that are vertical, turbulent and overly saturated. Your landscape holds more than just this turbulent surface. It holds time in ways that the surface as an event can never convey. You are full of relations and material agents, however, in your ever bending landscape and space some of these agents stay withdrawn while others perform centre stage. Your landscape is like a "sleeping giant holding its forces in reserve, and does not unleash all its energy at once."¹

I already regret taking too many steps on you and forcing your surface to carry the weight of my body. The moist bryophyte holds my footprint for many hours, while I lost the memory of that step within a second. I take a posture of that vertical and turbulent environment to be able to regenerate and to recontextualise your presence in the now for those gazes soon occupying your surfaces. If I could think with you, I would never step on you. I would only dream of you.

Pui

ABOUT PRACTICE, PROCESS AND PERFORMANCE

When I started to work with my performance **"...with a blank, a root, a shovel and rust"** the main question for me was how to avoid site-specific practices that attempt to be true to the idea of the island and its landscape as something pristine or non-cultural. After all, my first encounters with the island took place in mixed media such as Google Maps, digital images, Skype calls, drawings, Instagram stories, Facebook posts, and so on. In this way, the island with its vast landscape of rich archaeological variables extended beyond its limits to realms where its posture constantly changed. These changes happened with each image, with each word, with each debate and with each idea formulated around the island. These hybrid forms through which the island as a static thing ceased to exist caught my attention immediately.

When I arrived on the island the very first time I had already lost its thingness. My eyes were saturated with all the aforementioned spaces, and there was no way of getting out from the mixed filters I had formed from my digital rendezvous with the island. Therefore, I began to problematise the need to perform the idea of a pure ecological encounter with the island. Rather, I wanted to intensify the presence and projection of those spaces that had contributed to my preconception of the island. These conceptions to me formulated modes of gazing at the island, or what I began to call the "vast surface gaze" and "gazing at the paradox of time".

My questions as an archaeologist on the island were how does the abstraction of time manifest itself on the surface as material change and how do these changes alter, or as I say, **cut** my perception of time on the island? My questions as a performance artist were how do these **cuts** appear as

colour and how do these **cuts** change the way in which I hold time in my body? These questions worked as a compass during my artistic process, but also as a place of arrival and return whenever I felt I was losing the island due to intensive conceptual debates. After all, the island was pushed to be a site or a stage for performances from the level of a "human" institution. And for me this push was already problematic in the sense that it dealt with vertical and turbulent spaces where the institution exercises politics that have nothing to do with thinking with the island. These notions and conflictual concerns helped me to gravitate towards the affective and withdrawn bodies on the island, those who don't have a say in the project.

Archaeologist Laurent Olivier writes in his book *The Dark Abyss of Time - Archaeology and Memory* (2011) that "for something tangible to come down to us, everything around it had to have disappeared without leaving a trace; for this something to be preserved, it had to have been physically changed. For us to be able to identify it, it had to have been absorbed into something foreign to it. We have no concepts with which to deal with this, other than that of a paradox." Following Olivier's words, it became evident to me that my performance aims to work by intensifying this paradoxical state of preservation and disappearance, since both of these states manifest also the abstraction of time on the surface and landscape of the island.

My proposal to deal with this paradox is then to place a colourful choreographic object made out of canvas and artefacts on the surface of the island. This choreographic object will work as a co-performer or a co-dancer in the performance, as it creates a completely different contact and relationship with the surface of the island than my body does, but nevertheless participates in the performance. This object disrupts

and **cuts** the idea of landscape as something pristine and unchangeable by drawing attention to it. In doing so, my attempt is to intensify the ways in which the object and its movement can make the landscape around it partly disappear. The proposition of making the landscape partly disappear in this way is how I deal with the paradox brought up by Olivier that for something to be tangible and visible everything else around it would have had to disappear without leaving a trace. To me, this is one way to deal with the abstraction of time in dramaturgical ways on the island and in its landscape. Therefore, also in the title of the performance I play with concepts that signify specific type of activities that deal with **disappearance** (shovel, rust), **corrosion** (rust), **preservation** (shovel), **emptiness** (blank), **material change** (shovel, rust, root) and **hidden pasts** (root).

The performance will happen four times on the island and change location each time. However, the performance maintains the same score throughout the cycle of these performance events. In this way, I aim to destabilise the borders between sites, contexts and the performance events. When each performance event ends, performing on the island continues and even grows stronger after the gradual disappearance of the spectators, my body, the canvas, the artefacts and the eyes that see.

SOURCES

- Farstadvoll, S. 2018. Growing Concerns: Plants and Their Roots in the Past. In: *Journal of Contemporary Archaeology* vol 5(2):174–193.
- Harman, G. 2016. *Immaterialism - Objects and Social Theory*. Polity Press, Cambridge.
- Olivier, L. 2011. *The Dark Abyss of Time - Archaeology and Memory*. AltaMira Press, London.
- Pearson, M. & Shanks, M. 2001. *Theatre/Archaeology*. Routledge, London.

- Schalansky, J. 2009. *Pocket Atlas of Remote Islands - Fifty Islands I have not visited and never will*. Penguin Books.
- Tilley, C., Hamilton, S. & Bender, B. 2000 Art and the Re-Presentation of the Past. *Journal of the Royal Anthropological Institute* 6(1):35–62.
- Tuominen, S. 2018. *Archaeology and The Choreographic Method*. Master's thesis, University of Helsinki.
- Tuominen, S. & Marila, M. 2020. I Shed Tears, Left, and Forgot. The Common Frog, Mosquitoes, and Grandmother Pine stayed. In: P. Pétursdóttir and T. Rinke Bangstad (eds) *Heritage Ecologies*. London: Routledge.
- Vujanovi, A. 2018. *Landscape dramaturgy: Space after perspective*. In: Ingrid Midgard Fiksdal (ed.), *Thinking Alongside The Oslo National Academy of the Arts*, Oslo.
- Whitehead, A.N. 1956. *Modes of Thought*. Cambridge University Press, Cambridge.

INSPIRATIONS

- Annette Arlander (1956–)
- Simon Gallery (1960–)
- Christo Vladimirov Javacheff (1935–2020)
- Jeanne-Claude Denat de Guillebon (1935–2009)

29.9.2019

Keskustelu Otavan kirkkokiviltä takaisin autolle

Ilmari Paananen ja
Emil Santtu Uuttu

ILMARI: Liike? Mikä liike? Sanos uudesta.

EMIL SANTTU: Tuntuu hämmästyttävältä, että ilman tieteellistä viitekehystä tai ilman geologisten prosessien ymmärrystä noiden kivien selitysmallissa ois minkäänlaista liikettä.

I: Kyllä sellasiakin selitysmalleja oli. Mä luulen, että niissä liike tulee siitä, että lohkaarit ei oo ympäristöönsä sopivia. Piti löytää selitys mistä tänne on tullut tällainen kivi ja siihen selitykseen tarvittiin liikettä. Olkoon se sit pirun sylkäsämä tai jättiläisen tiputtama.

E S: Missä määrin se liittyy siihen, että siellä on kiviä ympärillä? Syntyyks siitä myös se liikkeen vaikutelma? Nähdään tavallaan impakti, joka on sit hajottanu kiven.

I: Mä nauhotan muuten.

I: Mua noissa kohteissa on aina kiinnostanut se minkälaisia selityksiä niille haetaan. Tonkin vierelle kun tultiin, niin mulle tuli samantien ylikuonnollinen tai mystinen olo vaikka tiedän, minkälainen geologinen prosessi ton kohteen on synnyttänyt.

E S: Mut en mä usko et noi on toisiaan poissulkevia.

I: En mäkää.

I: Kansanperinne on vaan sen takia kutkutavaa tietoa, että se on syntynyt tai mahdollisesti syntynyt mystisen, pyhän tai vastavan kokemuksen siivittämänä. Sen tunteen, minkä se lohkaare minussa aiheuttaa. Siinä kokemukselle haetaan selitystapaa versus tieteellinen "tässä kohtaa on eri kivilajeja kuin tässä ympärillä" -tyyppinen päättelyketju.

E S: Niii tavallaan onhan toi "tää on erilainen kuin tää ympäristö" lähes sama huo-

mio. Toi kansanperinne mitä Suomessa on kerätty on tosi myöhästä. Siinä on sekasin eri paikallisperinteet ja kristinuskon ja oppikoulun vaikutus satojen vuosien ajalta. Ois ihana tietää, mite ne puheet tai selitykset tai tarinat oli sitä aikasemmin. Silloin ku palvontapaikat ylipäättään oli luonnossa.

(Tauko.)

E S: Mua joskus ärsyttää siinä suomalaisessa kansanperinteessä, että eniten on kerätty kaskuja ja sanontoja ja leikinlaskua, sellasta vitsailua tai jutun iskentää. Se on ihan yliedustettuna siinä matskussa mitä meillä on. Tai tietysti nimistöä on tosi paljon. Se nimistö on sikäli kiinnostavampi, että siinä on tosi erilaisia otteita siihen maastoon.

I: Kyl mä hiffaan. Eihän niistä jutuista edes käy ilmi mihin maailman aikaan ne on keksitty.

E S: Vallitseva uskonto oli jo muuttunu, niin siinä saatto olla pilaileva suhde siihen menneeseen, niinku ironisoiva.

I: Saan kuitenkin kiinni tosta miten se kansanperinteen selitystapa juontuu jonkunlaisesta kokemuksesta mitä se kivi aiheuttaa, kun taas geologinen selitystapa on jollain tapaa numeerinen ja kokemuksesta ulkopuolinen asia.

I: Mistä tullaan siihen mitä sä sanoit tuolla aluksi, että meille ne edustaa samantyyppistä ajattelua, kumpaankin pitää uskoa.

Artworks / Teokset

Emil Santtu Uttu NÄKÖALA

Essee, noin 8000 merkkiä. Lyhyt essee ajan vaikutuksesta kieleen ja maisemaan.

Teksti: Emil Santtu Uttu

Kartta: Aku Heinonen

Komentointi ja kieliäsun tarkistus:

Pipsa Enqvist

Lähteet:

- Keskustelu geologi Aku Heinosen kanssa Kuninkaansaarella 3.3.2020.
 - Yhteistyö ja keskustelut esitystaiteilija Ilmari Paananen ja kuraattori, tuottaja Riikka Thitzin kanssa Kivikokoelma-teoksen parissa.
 - Maamiehen Ystävä, 7.6.1851, nro 23, s. 3
 - Maamiehen Ystävä, 14.6.1851, nro 24, s. 2–3
 - Maamiehen Ystävä, 21.6.1851, nro 25, s. 1–3
 - Suometar, 5.8.1851, nro 31, s. 34
- Essee on luettavissa tässä julkaisussa sekä Taideyliopiston verkkosivulla uniarts.fi/saari-2020/

Emil Santtu Uttu NÄKÖALA (VIEW, IN ENGLISH)

Essay, about 8,000 characters. A short essay on the effect of time on landscape and Finnish written language.

Text: Emil Santtu Uttu

Map: Aku Heinonen

Comments, spelling and grammar check:

Pipsa Enqvist

Bibliography

- Discussion with geologist Aku Heinonen on Kuninkaansaari 3rd of March 2020.
- Collaboration and discussions with performance artist Ilmari Paananen and curator, producer Riikka Thitz on Kivikokoelma.

- Maamiehen Ystävä, June 7, 1851, No. 23, p. 3
 - Maamiehen Ystävä, June 14, 1851, No. 24, p. 2–3
 - Maamiehen Ystävä, June 21, 1851, No. 25, p. 1–3
 - Suometar, 5.8.1851, No. 31, p. 3–4
- The text can be read in this publication as well as online on the University of the Arts website uniarts.fi/saari-2020/

Ilmari Paananen MAISEMAN AIKA

Esitys

Esityksessä tutkimme, kuinka kasa kiviä muuttuu kulttuuriksi ja kulttuuri kivikaksaksi. Esityksen ensimmäinen osa tapahtuu aarrerannalla. Toisessa osassa, saaren alkupäässä, rakennamme yhdessä kaksi kivilatomusta: toisen tsaari Nikolai I:n aikaisten rajamerkkien mukaisesti ja toisen Maanmittaushallituksen ylijohtaja J. Sjölinin vuoden 1895 asetusten mukaisesti. Esityksen kesto on noin 1,5 tuntia.

Esitys: la 22.8. klo 15.30 ja su 23.8. klo 15.30

Kesto: noin 1,5 tuntia

Tekstit: Ilmari Paananen ja Emil Santtu Uttu

Kieli: suomi

Paikka: 60°07'56.1"N 25°01'03.1"E
(<https://goo.gl/maps/DgrTPA-SUXp3L7zPJ7>)

Ilmoittautuminen: Esitykseen on sitova ilmoittautuminen etukäteen. Tapahtuman yleisömäärä on max. 20 henkeä
Muuta huomioitavaa: Esitykseen ei ole esteetöntä kulkua. Esitys tapahtuu ulkona kalliolla, joten pukeuduthan sen mukaisesti. Ota mukaan myös istuinalusta. Esityksessä käsitellään kookkai-ta kiviä, joten hanskat ovat suositeltavat, mutta eivät pakolliset.

Ilmari Paananen

MAISEMAN AIKA (IN ENGLISH: TIME OF THE LANDSCAPE)

Performance

In the performance we investigate how a heap of stones turns into culture and culture into a stone heap. The workshop consists of performing texts in two different locations on Kuninkaansaari, after which we'll together build two stone stacks: one according to the border stone decree of tsar Nicholas and the second according to the year 1895 decree of J. Sjölin, the chief director of National Land Survey. The duration of the performance is approximately 1,5 hours and the working language is Finnish.

Performance: Sat 22.8. at 15:30 and Sun 23.8. at 15:30

Duration: approximately 1,5 hours

Texts: Ilmari Paananen and Emil Santtu Uttu

Language: Finnish

Location: 60°07'56.1"N 25°01'03.1"E
(<https://goo.gl/maps/DgrTPASUX-p3L7zPJ7>)

Sign up for the performance in advance. Maximum number of participants is 20.

Other: The performance is not accessible. The performance takes place outdoors. Please wear sturdy shoes, windproof clothing and bring your own seat pad for comfort. We'll be handling stones, thus gloves are recommended.

Suvi Tuominen

"...TYHJÄN, JUUREN, LAPION JA RUOSTEEN KANSSA."

Esitys

En pysähdyksiin, en maisemaan, vaan ajan välisyyksiin. Havainnossa kaartuva tila, käsissä hajoava tynnyri, menneisyyksien purkautuminen, sekä ilmoitustaulut, joissa tuntuu tulevaisuuden paine. Tyhjän, juuren, lapion ja ruosteen kanssa taivutan esityksen ja katseen aikaa Kuninkaansaarella.

Konsepti ja esitys: Suvi Tuominen

Esitykset: pe 21.8., pe 28.8., pe 11.9. ja pe 18.9.2020 klo 16.30 (säävarauksella).

Kesto: 40–50 minuuttia

Yleisön kokoontumispaikka: Kuninkaansaaren ja Vallisaaren välinen silta, Kuninkaansaaren puolella. Kokoontumispaikasta liikutaan yhdessä varsinaiselle esityspaikalle.

Ilmoittautuminen: Esityksiin on sitova ilmoittautuminen etukäteen. Yleisökapasiteetti on esityspaikasta riippuen 10–20 henkeä.

Muuta huomioitavaa: Esitykseen ei ole esteetöntä kulkua. Esitys tapahtuu ulkona, joten pukeuduthan tukeviin kenkiin ja tuulenpitäviin vaatteisiin.

Suvi Tuominen

"...WITH A BLANK, A ROOT, A SHOVEL AND RUST."

Performance

No standing still, no landscape, but in between times. Space bending in perception, a barrel breaking down with each touch, the pasts erupt, and the pressure of the future is felt on bulletin boards. With a blank, a root, a shovel and rust I bend the time of performance and gaze at Kuninkaansaari. Concept and performance: Suvi Tuominen

Performances: Fri 21.8., Fri 28.8., Fri 11.9. and Fri 18.9.2020 at 16:30 (weather permitting).
Duration: 40–50 minutes
Rallying point for the audience: The connecting bridge between Vallisaari and Kuninkaansaari, on the Kuninkaansaari side. The audience will move together to the performance location.

Sign up for the performance in advance. Audience capacity varies from 10 to 20 persons.

Other: The performances are not accessible. The performances take place outdoors. Please wear sturdy shoes and windproof clothing.

Bios

ILMARI PAANANEN (Master of Arts in Theatre and Drama) is an artist mainly working with video and performance. He is 189 cm tall and eats quite a lot. His works are made to challenge the perceived and to strengthen the spectator's personal place. Paananen is interested in how kinesthetic empathy is conveyed or experienced through video image, and where the performance takes place when a mediated/virtual space is brought into a physical space. In his performance on Kuninkaansaari island, Paananen tries to understand what we see in a landscape.

www.ilmarikarhu.com

EMIL SANTTU UUTTU is a Helsinki-based dramaturge. Uttu has worked together with artist Ilmari Paananen since 2016 on the topics of perception, knowledge and deep time.

Paananen and Uttu's ongoing collaboration Kivikokoelma (in English: Stone Collection) is an heir or a successor to their previous performance, High Definition Earth Viewing Experience (HDEVE). One of the materials for HDEVE was the issue of the 1898 Itä-Karjala, a small newspaper from Käkisalmi. On the front page of the magazine there is an announcement in which Juho Tuovinen invites the locals to look at the stone collection he has put on display in the hall of the Free Fire Brigade.

SUVI TUOMINEN is an artist, archaeologist, dancer and performer based in Helsinki, Finland. In her recent research projects she has worked with practices of improvisational movement, somatics, writing, dancing with objects, listening, filming and photographing. Tuominen is interested in concepts such as withdrawnness, intimacy, orientation and aliens. Her research trajectories are usually described as playful, chaotic, messy and carnal.

Tuominen is currently finalising her studies in the Live Art and Performance Studies master's programme at the University of the Arts Helsinki. In her studies, she has focused on the interfaces between archaeology and the arts, and is especially interested in artistic methodologies that problematise centralised aestheticisations and narrations of the human past and the concept of time.

www.suvituominen.com

RIIKKA THITZ is a curator and producer working in visual and performing arts. Her interdisciplinary work is rooted in the idea of boundaries between artforms as historical constructions that are in a constant state of redefinition by artists, institutions and audiences. In her ongoing curatorial projects - informed by both dramaturgy and natural sciences such as geology and physics - she operates in the inbetweennesses of the known, unknown, affective and reasoned.

Thitz holds a Master of Arts double degree in Euroculture Master's Programme from Rijksuniversiteit Groningen, The Netherlands and Georg-August-Universität Göttingen, Germany. She is currently studying in the Praxis Master's Programme in Exhibition Studies in the Academy of Fine Arts in Helsinki. In her studies, Thitz has been investigating the interlinkedness of performing and visual arts from the points of view of artistic and curatorial processes.

www.riikkathitz.com

Editor: Riikka Thitz
Graphic design: Jaakko Pietiläinen

Proofreading:

On geomorphisation: Roy Boswell

Näköala: Pipsa Enqvist

Performing paradox: Marko Marila

Images:

p. 8 Map: Aku Heinonen.

Edit: Ilmari Paananen

p. 14 Suvi Tuominen, Tero Nauha,

Google Maps. Edit: Suvi Tuominen

Paper: Edixion

Typeface: Folio, Wittenberger

Fraktur, Monoline script

Printing: Aksidenssi, Helsinki, 2020

Print run: 200 copies

Planning for Variables began in the Island of Relations course organised by the Academy of Fine Arts professors Anna-Kaisa Rastenberger and Ulrika Ferm in autumn 2019 and spring 2020. Participating students spent time on Kuninkaansaari in Helsinki and on Seili island in Nagu gathering material and inspiration for their projects.

Island of Relations is part of The University of the Arts Helsinki's Saari 2020 ("Island 2020") programme. It includes cross-artistic, intimate performances, installations, workshops and discussions on Kuninkaansaari island in August-September 2020.